

ЗАТВЕРДЖЕНО
Розпорядження начальника
Миколаївської обласної
військової адміністрації
від 28.04.2023 № 166-р

КОМПЛЕКСНА ПРОГРАМА
реалізації регіональної політики щодо внутрішнього переміщення
на період до 2025 року в Миколаївській області :

Розділ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Комплексна програма реалізації регіональної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року в Миколаївській області (далі – Програма) передбачає заходи щодо подальшої консолідації сил і можливостей усіх гілок влади, місцевого самоврядування, спрямованих на:

зниження впливу негативних наслідків внутрішнього переміщення, зумовленого збройною агресією проти України, на громадян України, іноземців та осіб без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України;

запровадження механізмів реагування на виклики, які виникають при переміщенні;

реалізацію прав внутрішньо переміщених осіб, забезпечення доступу до адміністративних, соціальних та інших послуг, а також створення умов для розвитку потенціалу та посилення спроможності внутрішньо переміщених осіб у приймаючих територіальних громадах;

впровадження ефективних механізмів задоволення базових потреб людини та забезпечення доступу до послуг.

Основними об'єктами Програми є сім'ї, діти, жінки та чоловіки, які перемістилися до Миколаївської області у зв'язку зі збройною агресією проти України.

Основними суб'єктами реалізації Програми є:

виконавчі органи сільських, селищних, міських рад;

структурні підрозділи Миколаївської обласної військової адміністрації;

районні військові адміністрації, військові адміністрації населених пунктів; установи і заклади, які входять до соціальної інфраструктури області;

міжнародні та національні неурядові організації, які працюють в області за цими напрямками.

Розділ 2. АНАЛІЗ ПРИЧИН ВИНИКНЕННЯ ПРОБЛЕМ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ЇХ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОГРАМНИМ МЕТОДОМ

Збройна агресія проти України, тимчасова окупація частини території України призвели до появи великої кількості внутрішньо переміщених осіб (далі - ВПО).

Значна частина внутрішньо переміщених осіб не мають змоги повернутися до покинутого місця проживання через значні пошкодження або руйнування житла, знаходження його на окупованій території чи території ведення бойових дій.

Через повномасштабне вторгнення російської федерації на території Миколаївської області спостерігається постійне збільшення кількості ВПО.

Станом на 18 квітня 2023 року на території Миколаївської області кількість зареєстрованих ВПО сягає 120 222 особи, зокрема з Херсонської області - 19 999 осіб. Триваюча широкомасштабна агресія проти України і ризик її подальшої ескалації, руйнування інфраструктури населених пунктів, як наближених до зони бойових дій чи на території яких ведуться бойові дії, так і по всій країні, створюють ризики нових хвиль внутрішнього переміщення.

Внаслідок збройної агресії проти України на території Миколаївської області з 24 лютого 2022 року було зруйновано та пошкоджено значну кількість житлових будівель.

Питання забезпечення житлом, в тому числі для розміщення ВПО, стає все більш актуальним.

Водночас оцінка реальних потреб та можливостей громад у забезпеченні доступу до житла значно ускладнена через відсутність системного механізму такої оцінки та масштабу проблеми. Місцеві фонди житла є обмеженими або взагалі відсутні, навички та механізми залучення інвестицій на місцевому рівні потребують покращення.

Зазначене потребує вирішення як у контексті реагування на внутрішнє переміщення, так і через розроблення правових механізмів захисту житлових прав та інтересів постраждалих від збройної агресії проти України для забезпечення довгострокових рішень.

ВПО потребують суттєвої підтримки з боку приймаючих громад, особливо на етапі адаптації після переміщення, а також подальшої інтеграції.

Оцінка потреб ВПО та пошук можливостей для задоволення їх потреб має бути важливим елементом політики щодо внутрішнього переміщення в Україні.

Програма враховує основні завдання стосовно виконання загальнодержавних програм, зокрема Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року та операційного плану заходів з реалізації у 2023—2025 роках Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.04.2023 № 312-р.

Паспорт Програми наведено у додатку 1.

Розділ 3. МЕТА І ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ

Метою Програми є зниження впливу негативних наслідків внутрішнього переміщення, зумовленого збройною агресією проти України, на громадян України, іноземців та осіб без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України, шляхом запровадження комплексних та дієвих механізмів реагування на виклики, що виникають з моменту прийняття особою рішення про переміщення, в ході її соціальної адаптації та інтеграції в приймаючий громаді, а також у разі добровільного повернення особи до попереднього місця проживання та її реінтеграції.

Програма базується на принципах:

верховенства права;

поваги та захисту прав людини в умовах внутрішнього переміщення з урахуванням норм і стандартів міжнародного права та практики Європейського суду з прав людини;

недопущення дискримінації за будь-якою ознакою;

належного врядування;

забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків в усіх сферах життя суспільства;

протидії насильству в умовах внутрішнього переміщення, зокрема гендерно обумовленому насильству;

возз'єднання сім'ї;

залучення потенціалу ВПО для розвитку приймаючих територіальних громад;

підтримки самоорганізації внутрішньо переміщених осіб;

відкритості та прозорості реалізації Програми з метою максимального залучення до її реалізації та моніторингу всіх заінтересованих сторін;

забезпечення конструктивної взаємодії між ВПО, приймаючими територіальними громадами, місцевими органами державної влади та органами місцевого самоврядування;

прийняття відповідних рішень, базуючись на даних про потреби ВПО;

сприяння залученню ВПО до процесу формування та реалізації регіональної та місцевої політики;

адаптації та інтеграції дітей та молоді з числа внутрішньо переміщених осіб до соціального середовища на території їх проживання;

добровільності повернення особи до покинутого місця проживання.

Основними завданнями Програми є:

створення умов в приймаючих громадах для задоволення базових потреб ВПО, які виникли в особи внаслідок внутрішнього переміщення;

забезпечення соціальної адаптації ВПО на початковому етапі після евакуації;

поетапне розселення ВПО з місць компактного поселення з урахуванням критеріїв вразливості, гендерного аспекту та принципу єдності родин;

створення умов для отримання доступної психологічної допомоги і реабілітації ВПО, зокрема дітей;

забезпечення системи своєчасного надання достовірної, актуальної інформації про наявні послуги та місця для тимчасового розміщення ВПО;

забезпечення доступу ВПО до якісної медицини шляхом виконання програми медичних гарантій;

забезпечення доступу внутрішньо переміщених осіб до освітніх послуг.

Розділ 4. МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

У розробленні механізмів реалізації державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року головною є модель активної співпраці місцевих органів виконавчої влади, установ і закладів спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Миколаївської області, громадських об'єднань та соціально активної громади.

Основна частина завдань Програми здійснюється шляхом упровадження заходів відповідно до плану реалізації Програми на обласному рівні.

Виконання завдань, передбачених Програмою, покладено на департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації та інші структурні підрозділи обласної військової адміністрації, територіальні органи центральних органів виконавчої влади, установи та організації спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Миколаївської області, районні військові адміністрації, територіальні громади.

Головним координатором реалізації заходів Програми є департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації.

Завдання і заходи щодо реалізації Програми наведено у додатку 2.

Розділ 5. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ, ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОГРАМИ

Результатом реалізації Програми стане підвищення якості життя ВПО шляхом посилення їх спроможностей та соціальної стійкості, стимулювання економічної активності, забезпечення реалізації їх прав та основоположних свобод, а також забезпечення добровільного, гідного та безпечного повернення на покинуте місце проживання, зокрема:

запровадження комплексної системної регіональної політики щодо внутрішнього переміщення;

створення умов для безпечного переміщення осіб із небезпечних зон та задоволення їхніх гуманітарних потреб;

сприяння в невідкладному забезпеченні здатності осіб до адаптації на новому місці проживання після внутрішнього переміщення;

інтеграція ВПО через усунення перешкод та створення умов для розвитку їхнього потенціалу, посилення спроможності ВПО у приймаючих територіальних громадах;

створення умов, за яких люди, які перемістились, мають можливість безпечно та гідно повернутись до свого покинутого місця проживання;

забезпечення реінтеграції ВПО до суспільного життя по поверненню в громади;

забезпечення підтримки громад для створення умов з прийняття людей та їх повернення до покинутого місця проживання.

Розділ 6. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМИ

Реалізацію Програми передбачається здійснювати за рахунок коштів обласного, інших місцевих бюджетів у межах загальних асигнувань,

передбачених у відповідних місцевих бюджетах, та за рахунок інших джерел, не заборонених чинним законодавством України.

Щороку під час формування місцевих бюджетів, виходячи з фінансових можливостей, планується передбачати цільові кошти на забезпечення заходів програми.

Розділ 7. ОРГАНІЗАЦІЯ І КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ ПРОГРАМИ

Організацію і контроль за виконанням заходів Програми здійснює департамент соціального захисту населення Миколаївської обласної військової адміністрації.

Начальники районних військових адміністрацій, військових адміністрацій населених пунктів, керівники структурних підрозділів обласної військової адміністрації, сільські, селищні, міські голови, інші виконавці забезпечують виконання заходів Програми та щокварталу до 01 числа місяця, що настає за звітним періодом, інформують департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації про хід виконання її завдань і заходів.

Департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації щороку до 01 лютого інформує постійні комісії Миколаївської обласної ради про виконання заходів Програми.

Директор департаменту соціального захисту населення Миколаївської обласної військової адміністрації

Оксана ЄЛЬЧИВА